

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: PN-7P/32/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2523200855
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Poništová Ph.D.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2523200855.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Luciou Poništovou, Ph.D. vo veci starostlivosti súdu o mal. deti: V. V., nar. XX.XX.XXXX, mal. V. V., nar. XX.XX.XXXX, mal. A. V., nar. XX.X.XXXX, všetky deti bytom u matky, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately, deti rodičov, matky: R. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W., otca: W. V., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom W., P. C. XXXX/XX, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Piešťany, o uloženie výchovného opatrenia takto

rozhodol:

Súd u r č u j e nad výchovou mal. V., mal. V. a mal. A. d o h Ľ a d.

odôvodnenie:

1. Dňa 30.05.2023 bol doručený súdu návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany (úrad) o určenie dohľadu nad výchovou mal. V., mal. V. a mal. A.. Návrh bol odôvodnený tým, že matka má z prvého vzťahu s V. A. mal. B.. Jej otec maloletej žije v A.. Jeho kontakt s maloletou je obmedzený. Maloletú B. navštevuje v čase svojho pracovného voľna alebo jej telefonuje. Rozsudkom Okresného súdu v Piešťanoch sp. zn. 13P/5/2021 zo dňa 23.04.2021 bola maloletá B. zverená matke a styk s otcom nebol upravený. Maloletá v čase podania návrhu navštevovala piaty ročník. Rodina je v sledovaní úradu od júla 2012, kedy bol podaný podnet na matku o zanedbávaní starostlivosti mal. B. a pre neustále verbálne a fyzické konflikty medzi rodičmi maloletej. S rodičmi boli vykonané pohovory a rodina bola monitorovaná úradom. Matka počas sledovaného obdobia vystriedala niekoľko podnájmov. Odsťahovala sa zo spoločnej domácnosti s otcom mal. B. po tom, čo ju podľa jej vyjadrenia vyhodil (marec 2016), ďalej bývala u známeho asi mesiac, odtiaľ ju vyhodili jeho rodičia (apríl 2016). Bolo jej poskytnuté ubytovanie v ZSS Domum. Neskôr matka bývala v prenajatom byte v Y. K. M. W. s aktuálnym partnerom a otcom ďalších detí mal. V. V., nar. XX.XX.XXXX, mal. A. V., nar. XX.XX.XXXX, mal. V. V., nar. XX.XX.XXXX. Otec W. V. začal pracovať v N., kde využíva aj možnosť bývania na ubytovni. Rodičia nie sú zosobášení a nie je upravený styk s maloletými deťmi. Do domácnosti matky otec mal. detí príde sporadicky, postráži maloleté deti, matka však uvádza, že sa na neho nemôže spoľahnúť. Rodičia (matka a W. V. - pozn. súdu) spolupracovali s akreditovaným subjektom Kľúč pre potrebu riešenia rodinných a sociálnych problémov v prirodzenom prostredí v období od apríla 2020 do novembra 2020 s cieľom usmerňovania rodičov vo výchovnom prostredí a rozvíjania rodičovských kompetencií. V záverečnej správe sa uvádzalo, že limitované výchovné postupy, rodičovské zručnosti a kompetencie sú umocňované konfliktnými prejavmi správania partnerov voči sebe. Vážne spory a hádky dospelých sú riešené v prítomnosti detí, majú negatívny dopad na maloletých. Tempo realizácie odporúčaní a implementácie poradenstva bolo pomalé a došlo k minimálnym zmenám pri zlepšovaní a stabilizácii rodinného prostredia. Dňa 07.04.2021 bol úrad kontaktovaný hliadkou Obvodného oddelenia policajného zboru Piešťany, že na adrese rodičov sa nachádzal bosý osamelý chlapec, ktorého identifikoval okoloidúci sused a za asistencie úradu bol maloletý odovzdaný do starostlivosti otca W. V.. W. V. v uvedenom čase bol doma, spal po nočnej smene a nemal vedomosť, že by mal. V. ušiel z bytu. Matka sa v tom čase nachádzala s ostatnými

deťmi u lekára. V auguste 2021 pri sociálnom šetrení v domácnosti W. V. oznámil, že matka začala pracovať v spoločnosti Amazon, aby sa odreagovala od detí a on sa chystá vycestovať za prácou do zahraničia. Dňa 26.09.2021 úradu bolo oznámené z Obvodného oddelenia policajného zboru, že matka kontaktovala políciu, pretože W. V. odišiel v noci z domu preč a nechal mal. deti samé. Hliadka situáciu prešetrila, v domácnosti sa nachádzali iba deti a počkala na matku, ktorá sa následne dostavila. Po následnom sociálnom šetrení bolo zistené, že W. V. bude pracovne v zahraničí do 14.12.2021 a matke bude nápomocná stará matka maloletých. Ďalej poukázal úrad na to, že z jeho iniciatívy sa s rodinou pracovalo v Centre pre deti a rodinu Piešťany od 14.10.2021 do 07.02.2022. Cieľom spolupráce bolo poskytnutie sociálneho poradenstva matky za účelom potreby rozvoja kompetencií a zručností matky v oblasti starostlivosti pri výchove mal. detí. V závere správy sa uvádzalo, že matka rodičovské zručnosti voči maloletým zvláda v rámci svojich možností a zabezpečuje dostačujúce podmienky. Matku však psychicky ovplyvňujú partnerské problémy, cieľ bol naplnený len čiastočne. Úrad poukázal na to, že rodičia majú naďalej medzi sebou partnerské nezhody. Matka starostlivosť o mal. deti zvláda za výdatnej pomoci najstaršej dcéry mal. B., ktorá vodi do materskej školy svojho brata a tiež všetkých mladších súrodencov berie na ihrisko a k starej matke počas neprítomnosti matky. Matka začala pracovať popri starostlivosti o mal. deti, od júna by mala nastúpiť na PN-ku. Podľa informácií úradu je znova tehotná, čo však matka dňa 25.05.2023 poprela. Dňa 23.05.2023 úradu bolo doručené anonymné oznámenie o rodine, kde sa uvádza: „Z môjho pohľadu najstaršia B. zastupuje rodičov pri základných rodičovských povinnostiach. Stará sa o svojich dvoch mladších bratov. V. vodi do a zo škôlky. Chodí s nimi von, na ihrisko, na prechádzky. V čase, keď ich vidím, rodičia nikdy nie sú prítomní.“ Pri sociálnom šetrení dňa 25.05.2023 bolo zistené, že v domácnosti sa nachádzala mal. A., mal. V. bez prítomnosti dospelého osoby. Mal. V. uviedol, že ich strážil tatino, ale už odišiel. Obaja rodičia boli obratom telefonicky kontaktovaní. Matka nedvíhala telefón, otec sa neskôr ozval s tým, že musel ísť do práce. Strážiť mal. deti mala prísť staršia sestra mal. detí B. A.. Následne bola kontaktovaná stará matka zo strany otca Z. V., ktorá bola vyzvaná, aby si mal. deti vyzdvihla, čo aj urobila.

2. Prokurátor Okresnej prokuratúry navrhol, aby súd uložil nad výchovou maloletej dohľad.

3. Uznesením zo dňa 8. augusta 2023 pod sp. zn. PN-7P/32/2023-31 súd začal konanie vo veci uloženia výchovného opatrenia nad mal. B.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.02.2024.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca, oboznámením správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately zo dňa 29.02.2024, rodných listov maloletých detí, anonymného podania doručeného úradu 23.05.2023, spisu Okresného súdu Trnava PN-7P/31/2023, pedagogickej diagnostiky žiaka, úradného záznamu Obvodného oddelenia Policajného zboru Piešťany zo dňa 26.9.2021a ďalšieho spisového materiálu, pričom zistil tento skutkový stav:

5. Maloleté deti sú deti rodičov R. M. a W. V.. Matka a otec majú ešte mal. Q., nar. XX.X.XXXX, a matka má v osobnej starostlivosti ďalšiu dcéru - mal. B. A., nar. X.X.XXXX z partnerského zväzku s V. A..

6. Z výsluchu matky súd zistil, že deti sa vedia zahrať samé v byte. Matka s deťmi chodíva na nákupy alebo sa chodia hrať do obchodného centra Max v Trnave alebo do parku. S mal. V. sa učí, kontroluje mu úlohy. Momentálne pracuje na smeny dva dni doobeda a dva dni poobede.

7. Z výsluchu otca mal. detí súd zistil, že mal. B. nosila V. do škôlky, pretože škôlka bola hneď oproti domu. Všetko radi spolu robia. Keby s ním B. nešla, tak by prešiel sám. B. chodí von s mladšími deťmi, pretože nemá kamarátky. Ona sama ich ťahá von, aby s ňou išli. Vtedy, keď nebol doma, keď prišli zo sociálky, vtedy išiel otec do práce, mala prísť opatrovatelka z Bratislavy, kde si bola niečo vybaviť, volá sa V. Š.. Matka bola vtedy v práci.

8. Úrad robil ďalšie šetrenie v rodine v rámci pohotovosti po 15.00 hod. a raz v riadnom pracovnom čase. Vždy našli deti samé.

9. Zo správy Okresného riaditeľstva policajného zboru v Trnave, odbor poriadkovej polície, obvodné oddelenie policajného zboru Piešťany zo dňa 26.09.2021 súd zistil, že matka 26.09.2021 v čase o 04.40 hod. oznámila polícii, že je v práci a v byte na prvom poschodí sa nachádzajú štyri deti doma samé, nakoľko jej druh z miesta odišiel. Hliadke otvorila dvere deväťročná dcéra oznamovateľky a uviedla, že

je doma sama s tromi súrodencami. Mama je na ceste z práce domov a jej nevlastný otec odišiel z bytu preč. Matka hliadke uviedla, že vo večerných hodinách odišla do práce na nočnú smenu vo firme Amazon. Jej druh W. V. bol doma a staral sa o deti. V čase, keď bola v práci, jej V. volal a uviedol, že z bytu odišiel a nechal deti doma samé. Oznamovateľka následne odišla z práce na taxíku za svojimi deťmi. Z úradného záznamu Okresného riaditeľstva policajného zboru v Trnave, odbor poriadkovej polície, Obvodné oddelenie policajného zboru Piešťany zo dňa 07.04.2021 súd zistil, že bola hliadka privolaná okoloidúcimi z dôvodu, že sa nachádza na adrese H.. Z.. B. X M. W. osamelý chlapec, ktorý je bosý a nevie o sebe nič viac povedať. Dieťa nebolo viditeľne zranené, ani sa nesťažovalo na žiadne zdravotné problémy. Bolo iba vystrašené a zmätené. Dieťa príslušníci policajného zboru niesli na rukách a zohrievali svojim oblečením, nakoľko bolo bosé, vrchnú časť jeho oblečenia tvorilo len tenké tričko s dlhým rukávom. Polícia vykonala previerky vo vchodoch, ktoré dieťa označilo, avšak s negatívnym výsledkom. Okoloidúci pán V. Š. uviedol, že v jeho vchode je prísťahovaný mladý pár, pričom títo majú dve deti. K dieťaťu sa následne dostavil jeho otec W. V., ktorý uviedol, že sa jedná o jeho syna - nie biologického, ale osvojeného a nemal vedomosť o tom, že by z bytu na prvom poschodí utiekol, nakoľko ospal po nočnej. Taktiež uviedol, že sa to nikdy predtým nestalo. Následne sa dostavili pracovníčky sociálnej kurately.

10. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately zo dňa 29.02.2024 súd zistil, že šetrenie v domácnosti uskutočnili dňa 13.02.2024 na adrese Š. XXXX/XX. V domácnosti nikto neotváral, telefonicky pred vchodom kontaktovali otca mal. detí W. V., ktorý uviedol, že aktuálne nie je doma a matka detí R. je s deťmi u pediatra. Dňa 15.02.2024 opakovali šetrenie v domácnosti, zastihli matku a všetky mal. deti. Mal. B. P. V. neboli v ten deň v škole z dôvodu choroby horných dýchacích ciest. B. navštevuje šiesty ročník Základnej školy na ulici Jána Bottu v Trnave. Vyučovacie výsledky má priemerné. V., nar. XX.XX.XXXX navštevuje prvý ročník na tej istej škole, známky má jednotky, dvojky. Mal. deti V., A. P. Q. nenavštevujú školské zariadenia, sú doma s matkou. V., nar. XX.XX.XXXX nastúpi do materskej školy v septembri vzhľadom na to, že k 31. augustu 2023 nedosiahol vek 5 rokov. Povinné predprimárne vyučovanie mu začne od septembra 2024. Otec W. V. je aktuálne tento mesiac na PN z dôvodu poranenia ruky. Pracuje vo firme Jaguar v Nitre na pracovnej pozícii operátor výroby s mesačným príjmom nad 1000,- eur. Matka je na materskej dovolenke, ktorá jej končí v mesiaci február 2024. Príjem matky pozostáva z prídavkov na deti vo výške 300,- eur a z materskej dávky vo výške 400,- eur. Matka si počas partnerovej PN našla prácu vo firme Faurecia v Hlohovci na pracovnej pozícii operátor výroby s mesačným príjmom 1000,- eur. Uviedla, že zamestnanie je iba dočasné, kým otec je práceneschopný. V čase, keď je ona v práci, stará sa o deti W. V. a so starostlivosťou o Q. jej vypomáha aj B.. Mal. V., V. P. Q. spia v spoločnej detskej izbe, starší chlapci na poschodovej posteli, Q. vo svojej postieľke. Mal. B. P. A. spia na spoločnom lôžku v obývačke. Rodina plánuje ostať bývať v C.. Deťom sa v škole páči, fungujú normálne, o deti sa starajú, aj keď je to náročné, zvládajú to. S deťmi nie sú žiadne výchovné problémy. Rodine pomáha stará matka V. z otcovej strany, ktorá ich chce navštevovať. Mal. B. počas šetrenia uviedla, že sa jej v škole páči, najviac ju baví literatúra. Pomáha mame s mladšími súrodencami a robí to rada.

11. Z pedagogickej diagnostiky žiaka súd zistil, že mal. V. je pozitívne hodnotený v oblasti študijných výsledkov sociálno-emocionálneho správania, dodržiavania osobnej hygieny, v školskej dochádzke a takisto v oblasti záujmu a starostlivosti rodičov. Celkovo je triednou učiteľkou hodnotený veľmi pozitívne.

12. Podľa § 37 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

13. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že podnet zo strany úradu bol daný dôvodne. Rodičia počas konania zistené nedostatky zľahčovali neuvedomujúc si závažnosť svojho konania, keď maloleté deti nechávajú bez dozoru dospelé osoby. Úrad opakovaním počas šetrenia v domácnosti rodičov našiel deti samé, bez dozoru dospelé osoby. Táto skutočnosť sa opakovala aj dňa 26.9.2021, keď matka, ktorá bola v práci, sama zavolała políciu, pretože otec, ktorý mal ostať doma s deťmi, jej telefonicky oznámil, že odchádza pracovať do zahraničia. Skutočnosť, že matka a otec deti nechávajú samé, resp. svoje rodičovské povinnosti o ďalšie 4 maloleté deti (z toho 3 deti v predškolskom veku) prenášajú na mal. B. vyplynula nielen zo šetrenia úradu, ale aj z anonymného

oznámenia adresovaného úradu. Bez povšimnutia nemôže zostať ani udalosť, keď mal V. bol nájdený pred bytovkou bosý bez akéhokoľvek dozoru, na čo upozornili okoloidúci a zavolali políciu. Je potrebné zdôrazniť, že matka už od roku 2012 a neskôr aj otec boli systematicky zapájaní zo strany úradu do rôznych programov s cieľom usmerniť rodičov pri výchove maloletých detí a rozvíjať rodičovské kompetencie, avšak s nedostatočným výsledkom. Maloletá B. je preťažovaná zo strany matky a jej partnera starostlivosťou o mladších súrodencov, čo síce matka popiera, ale na svoju obranu, keď deti - V. P. A. boli opätovne nájdené dňa 25.5.2023 bez dozoru, partner matky uviedol, že ich mala prísť strážiť staršia sestra. Pritom treba zdôrazniť, že mal. B. má 12 rokov, a súrodenci, ktorých mala „strážiť“ majú 4 a 5 rokov. Súd má za to, že 12 ročné dieťa nie je dostatočne rozumovo vyspelé, aby dokázalo vykonávať samostatne starostlivosť nad mal. deťmi a najmä to nie je jeho poslaním. Situácia v rodine sa vyvíja v závislosti od partnerského vzťahu matky a otca. Vzhľadom na zistené nedostatky vo výchove maloletej, ich pretrvávanie napriek niekoľkonásobnej intervencie zo strany úradu a poradenstva zo strany iných subjektov zameraných na podporu rodiny, má súd za to, že je v záujme maloletých detí, aby súd nad ich výchovou vykonával dohľad, ktorý zároveň predstavuje jeden z najmiernejších zásahov štátu do výchovy mal. dieťaťa.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava, v troch vyhotoveniach. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Z každého podania musí byť zrejmé, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané; ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.